

opinie & analyse

DISCUSSIE VAN DE DAG

GAAT WALIBI TE VER MET ZIJN 'VOORSTEEKPAS'?

Wie er 35 euro voor over heeft, krijgt van Walibi een Speedy Pass, waarmee hij elke wachtrij mag voorbijlopen. Moet het kunnen dat wie meer betaalt, niet hoeft te wachten?

Ivo Mechels
Woordvoerder Test-Aankoop

'Toegangsprijzen in Belgische pretparken zijn al vrij hoog'

Is Test-Aankoop als verdediger van de consumentenbelangen tegen de Speedy Pass van Walibi?

'Laat mij eerst iets zeggen over de wettelijkheid ervan. In de mate dat Walibi tegemoet komt aan de wettelijke bepalingen die zeggen dat de consument eenduidige en duidelijke informatie moet krijgen, is er geen probleem. Iets anders is de opportuniteit ervan. Het staat elk bedrijf en elk pretpark vrij om zo'n beslissing te nemen, en het staat dus ook de anderen vrij om de beslissing van Walibi te volgen, of niet. Ik hoop van niet.'

Waarom hoopt u van niet?

'Wij zijn geen voorstander van de politiek van toeslagen vragen. Dat is nogal een trend tegenwoordig, die je ook in

andere sectoren ziet. Denk maar aan Ryanair, waar je voor elke service apart moet betalen en zo'n dienst duurder kan uitvallen dan het goedkoopste ticket. Wij vinden dat geen goede zaak.'

'Laat de vrije markt maar spelen'

Kortom, voor of tegen?

'Laat de vrije markt maar spelen. Zij vragen wat ze willen. Geld regeert ook in de pretparkindustrie en als je dit een slechte zaak vindt, kun je nog altijd naar Bobbejaanland of de Efteling,

die zeggen dat ze zo'n toeslag niet gaan vragen.'

Veel mensen hebben geschokt gereageerd.

'Dat komt vooral doordat de prijzen van pretparken in ons land al vrij hoog liggen. Een paar jaar geleden hebben wij nog een vergelijkende studie gedaan met buitenlandse pretparken, waaruit dat bleek. Maar nogmaals: laat de concurrentie maar spelen. En vergeet niet: er zijn zoveel andere leuke dingen om te doen, voor minder geld.'

(vbr)

Nina Verhaeghe (VRT-journaliste)

Levensles in Walibi: 'Als jij goed je best doet op school, zullen jouw kindjes later ook voorrang krijgen.'

Wouter Duyck (cognitief psycholoog UGent)

Meer dan in de maatschappij moet tenminste in Walibi de illusie van gelijkheid bewaard worden.

Marc Fauconnier (ceo reclamebureau Famous)

Wat een moraliserende trammlant. Voorrangstarieven bestaan zelfs in de culturele sector.

GERT PEERSMAN

SUBTIEL KWIJTSCHULDEN

VAN KAPITAAL BELANG

Een van de lessen die we uit de economische geschiedenis geleerd hebben is dat besparingsprogramma's alleen nooit volstonden als oplossing voor een ernstige schuldencrisis, net zoals er nog geen enkele schuldencrisis is opgelost door besparingen uit te stellen en bijkomende schulden te maken. En toch blijft de welles-nietesdiscussie over de noodzaak van bezuinigingen om uit de huidige crisis te geraken de Europese debatten domineren.

In het verleden zagen we echter steeds een combinatie van oplossingen, waar schuldherschikkingen bijna altijd deel van uitmaakten. Ook in de VS gebeurt dat momenteel, maar dan subtiel. De overheid heeft er rechtstreeks of onrechtstreeks massaal schulden van de private sector overgenomen. Vervolgens wordt geld bijgedrukt, waardoor de rente jarenlang lager uitvalt dan de inflatie, wat in essentie neerkomt op een transfer van schuldeisers zoals obligatiehouders en spaarders naar de Amerikaanse overheid.

Ik leg even uit. Indien de prijzen over een termijn van tien jaar cumulatief met bijvoorbeeld 20 procent meer stijgen dan de rentebetalingen over dezelfde periode, dan verliezen schuldeisers op hun obligaties of spaargeld 20 procent aan koopkracht. Het omgekeerde is

het geval voor de Amerikaanse overheid. Haar belastinginkomsten zijn door de toegenomen prijzen over de jaren heen immers met 20 procent meer gestegen dan haar rente-uitgaven, wat neerkomt op een verwatering van de schuld met 20 procent. Voor beide partijen zou je dus evengoed een formele schuldkwijtschelding van 20 procent kunnen doen. Alleen gaan kwijtscheldingen gepaard met veel tumult, terwijl bij dit scenario de schuldeiser geen andere keuze heeft dan lijdzaam toezien hoe zijn vermogen in waarde daalt.

Ook de Europese Centrale Bank (ECB) houdt de rente in Europa gemiddeld zeer laag. Alleen werkt het contraproductief als het op verwatering van de schulden aankomt. In landen die geen schuldenprobleem hebben, zoals Duitsland, is de rente effectief lager dan de inflatie, waardoor hun schulden net zoals in de VS over de jaren wegsmelten als sneeuw voor zon.

In het zuiden van Europa is de rente echter veel hoger dan het gemiddelde, precies omdat die landen met een schuldenprobleem kampen. Bovendien is er daar helemaal geen inflatie die de schulden doet verwateren. Ondernemingen verhogen hun prijzen immers alleen als de productie de vraag naar goederen moeilijk kan volgen, of als hun kosten

Alleen via formele schuldkwijtscheldingen bouw je schulden af zonder draconische besparingen

de hoogte ingaan door stijgende lonen. Het ligt voor de hand dat dat door de recessie in Zuid-Europa niet het geval is. De prijzen en lonen zullen er de komende jaren zelfs eerder dalen, waardoor de reële schulden er alleen maar zullen toenemen in plaats van te verwateren. Prijs- en loonmatiging in het zuiden van Europa is weliswaar gunstig om hun concurrentiehandicap weg te werken, het is nefast als het gaat over de noodzakelijke schuldafbouw.

De enige manier om de uit de pan rijzende schulden in het zuiden daadwerkelijk af te bouwen zonder draconische besparingen, zijn formele schuldkwijtscheldingen. Concreet betekent dat dat een deel van de Zuid-Europese schulden moet worden overgenomen door landen die wel profiteren van een impliciete kwijtschelding via het verwateringseffect. Dat kan bijvoorbeeld door de officiële leningen die zijn gegeven door het

Europese Noodfonds kwijt te schelden. Ook de ECB kan een handje toesteken door bijvoorbeeld een renteplafond van 2 procent in de markt te zetten als landen in ruil daarvoor de begrotingsteu- gels niet vierden.

Formele schuldkwijtscheldingen betekenen ook dat obligatiehouders en spaarders over heel Europa mee in het bad worden getrokken bij het volgende rondje bankredden, in plaats van de schulden opnieuw door te schuiven naar overheden die ze eigenlijk niet kunnen afbouwen. Terwijl iedere schuldeiser evenveel in de klappen deelt als de inflatie hoger is dan de rente, is het voordeel van een formele kwijtschelding dat er onderscheid gemaakt kan worden tussen bijvoorbeeld obligatiehouders, grote en kleine spaarders. Het wordt tijd dat Europa daar werk van maakt. Met uitzondering van Griekenland en Cyprus, blijft het echter alsnog een taboe. Hopelijk vormt het mea culpa van het IMF over de veel te late Griekse schuldkwijtschelding de aanzet hiervoor.

Gert Peersman is hoogleraar economie, verbonden aan de UGent. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.